

Reforma referentnih kamatnih stopa

Izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS-a 39 i MSFI-ja 7

Izmjene i dopune MSFI-ja 9 *Finansijski instrumenti*

Uvode se tačke od 6.8.1. do 6.8.12., te tačka 7.1.8. Dodaje se novi naslov prije tačke 6.8.1. Uvode se novi podnaslovi prije tačaka 6.8.4., 6.8.5., 6.8.6., 6.8.7. i 6.8.9. Tekst navedenih tačaka nije podvučen zbog bolje preglednosti.

Vrše se izmjene i dopune tačke 7.2.26. U ovoj tački novi tekst je podvučen.

Poglavlje 6. Računovodstvo zaštite od rizika

...

6.8. Privremena izuzeća od primjene određenih zahtjeva računovodstva zaštite

- 6.8.1. Subjekt tačke od 6.8.4. do 6.8.12. i tačke 7.1.8. i 7.2.26. (d) primjenjuje na sve odnose zaštite na koje direktno utiče reforma referentnih kamatnih stopa. Pobrojane tačke se odnose samo na takve odnose zaštite. Za reformu referentne kamatne stope se smatra da direktno utiče na odnos zaštite samo onda kada uzrokuje neizvjesnost u pogledu:
- (a) referentne kamatne stope (bez obzira na to da li je utvrđena ugovorom ili ne) koja je određena kao zaštita od rizika; i/ili
  - (b) tempiranja ili iznosa novčanih tokova zaštićene stavke ili instrumenta zaštite koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi.
- 6.8.2. Za potrebe primjene tačaka od 6.8.4. do 6.8.12., pojam 'reforma referentne kamatne stope' se odnosi na reformu određene referentne kamatne stope na nivou cijelog tržišta, uključujući zamjenu jedne referentne kamatne stope drugom, kao što je zamjena koja proističe iz preporuka izvještaja Odbora za finansijsku stabilnost naslovljenog „Reforma najznačajnijih referentnih kamatnih stopa“ iz jula/srpnja, 2014. godine.¹
- 6.8.3. Tačke od 6.8.4. do 6.8.12. propisuju izuzeća samo od zahtjeva iz ovih tačaka. Subjekt je dužan i dalje primjenjivati sve ostale zahtjeve računovodstva zaštite na odnose zaštite na koje direktno utiče reforma referentnih kamatnih stopa.

Vrlo vjerovatni zahtjev za zaštite novčanog toka

- 6.8.4. Za potrebe utvrđivanja da li je predviđena transakcija ili komponenta takve transakcije vrlo vjerovatna, kako to nalaže tačka 6.3.3., subjekt će pretpostaviti da nije došlo do promjene referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju zaštićeni novčani tokovi (bez obzira na to da li su utvrđeni ugovorom ili ne) kao posljedica reforme referentnih kamatnih stopa.

Reklasifikacija iznosa akumuliranog u rezervu za zaštitu novčanog toka

- 6.8.5. Za potrebe zadovoljenja zahtjeva iz tačke 6.5.12., da bi utvrdio da li se očekuju budući zaštićeni novčani tokovi, subjekt će pretpostaviti da nije došlo do promjene referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju zaštićeni novčani tokovi (bez obzira na to da li su utvrđeni ugovorom ili ne) kao posljedica reforme referentnih kamatnih stopa.

Procjena ekonomskog odnosa između zaštićene stavke i instrumenta zaštite

- 6.8.6. Za potrebe zadovoljenja zahtjeva iz tačaka 6.4.1. (c)(i) i B6.4.4.–B6.4.6., subjekt će pretpostaviti da nije došlo do promjene referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju zaštićeni novčani tokovi i/ili zaštita od rizika

¹ Izvještaju pod nazivom „Reforma najznačajnijih referentnih kamatnih stopa“ može se pristupiti putem poveznice: http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf.

(bez obzira na to da li je utvrđena ugovorom ili ne), odnosno referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju novčani tokovi instrumenta zaštite kao posljedica reforme referentnih kamatnih stopa.

Određivanje komponente stavke kao zaštićene stavke

- 6.8.7. Osim u slučajevima kada važi tačka 6.8.8., u odnosu na zaštitu referentne komponente kamatnog rizika koja nije utvrđena ugovorom subjekat će primjenjivati zahtjev iz tačkaka 6.3.7. (a) i B6.3.8., odnosno odredbu koja predviđa da se data komponenta rizika određuje odvojeno, samo na početku odnosa zaštite.
- 6.8.8. Kada subjekat, u skladu sa svojom dokumentacijom o zaštiti, često mijenja (tj. prekida i ponovo uspostavlja) odnos zaštite jer se i instrument zaštite i zaštićena stavka često mijenjaju (tj., subjekat koristi dinamičan proces u kojem i zaštićene stavke i instrumenti zaštite korišteni za upravljanje tom izloženošću rizicima ne ostaju dugo isti), primijenit će zahtjev iz tačkaka 6.3.7. (a) i B6.3.8., tačnije odredbu koja predviđa da se data komponenta rizika određuje odvojeno, samo kada izvorno određuje zaštićenu stavku u tom odnosu zaštite. Zaštićena stavka koja je procijenjena u trenutku njenog izvornog određivanja u odnosu zaštite, bez obzira da li je to izvršeno kod uspostave zaštite ili nakon nje, ne podliježe ponovnim procjenama kod svih narednih određivanja u sklopu istog odnosa zaštite.

Prestanak primjene

- 6.8.9. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 6.8.4. na zaštićenu stavku početno od ranijeg od:
- kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos novčanih tokova zaštićene stavke koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - kada se prekine odnos zaštite u kom je zaštićena stavka.
- 6.8.10. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 6.8.5. od ranijeg od:
- kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos budućih novčanih tokova zaštićene stavke koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - kada cijeli iznos akumuliran u rezervu za zaštitu novčanog toka u odnosu na taj prekinuti odnos zaštite bude reklasifikovan u dobit ili gubitak.
- 6.8.11. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 6.8.6.:
- na zaštićenu stavku, kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na zaštitu od rizika ili na tempiranje i iznos novčanih tokova zaštićene stavke koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - na instrument zaštite, kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos novčanih tokova instrumenta zaštite koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi.
- Ukoliko odnos zaštite u kom su zaštićena stavka i instrument zaštite bude prekinut prije datuma utvrđenog tačkom 6.8.11. (a) ili tačkom 6.8.11. (b), subjekat će prospektivno prestati primjenjivati tačku 6.8.6. na taj odnos zaštite na dan njegovog prekidanja.
- 6.8.12. Kod određivanja grupe stavki kao zaštićene stavke, odnosno kombinacije finansijskih instrumenata kao instrumenta zaštite, subjekat će prospektivno prestati primjenjivati tačke od 6.8.4. do 6.8.6. na pojedinačne stavke ili finansijske instrumente u skladu s tačkama 6.8.9., 6.8.10. ili 6.8.11., kako spada, onda kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na datu zaštitu od rizika i/ili tempiranje i iznos novčanih tokova date stavke ili finansijskog instrumenta koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi.

Poglavlje 7. Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

7.1. Datum stupanja na snagu

- 7.1.8. Dokumentom „Reforma referentnih kamatnih stopa“ koji je izdat u septembru/rujnu, 2019. godine i kojim su izvršene izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS-a 39 i MSFI-ja 7, uveden je Dio 6.8. i izvršene izmjene i dopune tačke 7.2.26. Subjekt je dužan primjenjivati te izmjene i dopune na godišnje periode koji počinju 1.

januara/siječnja, 2020. godine ili kasnije. Dozvoljena je ranija primjena. Ako subjekat odabere primjenjivati ove izmjene i dopune na raniji period, treba objaviti tu činjenicu.

7.2. Prijelazne odredbe

...

Prijelazne odredbe za računovodstvo zaštite (Poglavlje 6.)

...

7.2.26. Kao izuzeće od prospektivne primjene zahtjeva ovog standarda u vezi s računovodstvom zaštite, subjekat će:

...

(d) zahtjeve iz Dijela 6.8. primjenjivati retroaktivno. Ta retroaktivna primjena se tiče samo onih odnosa zaštite koji su postojali na početku obračunskog perioda u kom subjekat prvi put primijeni te zahtjeve ili koji su kasnije određeni, te iznosa akumuliranog u rezervu za zaštitu novčanog toka koji je postojao na početku obračunskog perioda u kom subjekat prvi put primijeni te zahtjeve.

Izmjene i dopune MRS-a 39 *Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*

Uvode se tačke od 102.A. do 102.N., te tačka 108.G. Dodaje se novi naslov prije tačke 102.A. Uvode se podnaslovi prije tačaka 102.D., 102.E., 102.F., 102.H. i 102.J. Tekst navedenih tačaka nije podvučen zbog bolje preglednosti.

Zaštita

...

Privremena izuzeća od primjene određenih zahtjeva računovodstva zaštite

- 102.A. Subjekat tačke od 102.D. do 102.N., te tačku 108.G. primjenjuje na sve odnose zaštite na koje direktno utiče reforma referentnih kamatnih stopa. Pobrojane tačke se odnose samo na takve odnose zaštite. Za reformu referentne kamatne stope se smatra da direktno utiče na odnos zaštite samo onda kada uzrokuje neizvjesnost u pogledu:
- (a) referentne kamatne stope (bez obzira na to da li je utvrđena ugovorom ili ne) koja je određena kao zaštita od rizika; i/ili
  - (b) tempiranja ili iznosa novčanih tokova zaštićene stavke ili instrumenta zaštite koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi.
- 102.B. Za potrebe primjene tačaka od 102.D. do 102.N., pojam 'reforma referentne kamatne stope' se odnosi na reformu određene referentne kamatne stope na nivou cijelog tržišta, uključujući zamjenu jedne referentne kamatne stope drugom, kao što je zamjena koja proističe iz preporuka izvještaja Odbora za finansijsku stabilnost naslovljenog „Reforma najznačajnijih referentnih kamatnih stopa“ iz jula/srpnja, 2014. godine.²
- 102.C. Tačke od 102.D. do 102.N. propisuju izuzeća samo od zahtjeva iz ovih tačaka. Subjekat je dužan i dalje primjenjivati sve ostale zahtjeve računovodstva zaštite na odnose zaštite na koje direktno utiče reforma referentnih kamatnih stopa.

Vrlo vjerovatni zahtjev za zaštite novčanog toka

- 102.D. Za potrebe zadovoljenja zahtjeva iz tačke 88. (c) koja nalaže da prognozirana transakcija mora biti veoma vjerovatna, subjekat će pretpostaviti da nije došlo do promjene referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju zaštićeni novčani tokovi (bez obzira na to da li su utvrđeni ugovorom ili ne) kao posljedica reforme referentnih kamatnih stopa.

Reklasifikacija kumulativnog dobitka ili gubitka koji su bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobit

- 102.E. Za potrebe zadovoljenja zahtjeva iz tačke 101. (c), da bi utvrdio da se više ne očekuje izvršenje prognozirane transakcije, subjekat će pretpostaviti da nije došlo do promjene referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju zaštićeni novčani tokovi (bez obzira na to da li su utvrđeni ugovorom ili ne) kao posljedica reforme referentnih kamatnih stopa.

Procjena učinkovitosti

- 102.F. Za potrebe zadovoljenja zahtjeva iz tačaka 88. (b)(i) i UP105. (a), subjekat će pretpostaviti da nije došlo do promjene referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju zaštićeni novčani tokovi i/ili zaštita od rizika (bez obzira na to da li je utvrđena ugovorom ili ne), odnosno referentne kamatne stope na kojoj se zasnivaju novčani tokovi instrumenta zaštite kao posljedica reforme referentnih kamatnih stopa.

² Izvještaju pod nazivom „Reforma najznačajnijih referentnih kamatnih stopa“ može se pristupiti putem poveznice: http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf.

- 102.G. Za potrebe zadovoljenja zahtjeva iz tačke 88. (e), subjekat ne mora prekinuti odnos zaštite jer stvarni rezultati zaštite ne ispunjavaju zahtjeve iz tačke UP105. (b). Da bi se izbjegla svaka sumnja, subjekat je dužan primjenjivati ostale uslove iz tačke 88., uključujući prospektivnu procjenu iz podtačke (b) te tačke, kako bi procijenio da li je potrebno prekinuti dati odnos zaštite.

Određivanje finansijskih stavki kao zaštićenih stavki

- 102.H. Osim u slučajevima kada važi tačka 102.I., u odnosu na zaštitu konkretnog referentnog dijela kamatnog rizika koji nije utvrđen ugovorom subjekat će primjenjivati zahtjev iz tačaka 81. i UP99.F., odnosno odredbu koja predviđa da se taj dio određuje odvojeno, samo na početku odnosa zaštite.
- 102.I. Kada subjekat, u skladu sa svojom dokumentacijom o zaštiti, često mijenja (tj. prekida i ponovo uspostavlja) odnos zaštite jer se i instrument zaštite i zaštićena stavka često mijenjaju (tj. subjekat koristi dinamičan proces u kojem i zaštićene stavke i instrumenti zaštite korišteni za upravljanje tom izloženosti rizicima ne ostaju dugo isti), primijenit će zahtjev iz tačaka 81. i UP99.F., tačnije odredbu koja predviđa da se dati dio određuje odvojeno, samo kada izvorno određuje zaštićenu stavku u tom odnosu zaštite. Zaštićena stavka koja je procijenjena u trenutku njenog izvornog određivanja u odnosu zaštite, bez obzira da li je to izvršeno kod uspostave zaštite ili nakon nje, ne podliježe ponovnim procjenama kod svih narednih određivanja u sklopu istog odnosa zaštite.

Prestanak primjene

- 102.J. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 102.D. na zaštićenu stavku početno od ranijeg od:
- (a) kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos novčanih tokova zaštićene stavke koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - (b) kada se prekine odnos zaštite u kom je zaštićena stavka.
- 102.K. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 102.E. od ranijeg od:
- (a) kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos budućih novčanih tokova zaštićene stavke koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - (b) kada se ukupan iznos kumulativnih dobitaka ili gubitaka koji su bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti u vezi s prekinutim odnosom zaštite budu reklasifikovani u dobit ili gubitak.
- 102.L. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 102.F.:
- (a) na zaštićenu stavku, kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na zaštitu od rizika ili na tempiranje i iznos novčanih tokova zaštićene stavke koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - (b) na instrument zaštite, kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos novčanih tokova instrumenta zaštite koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi.
- Ukoliko odnos zaštite u kom su zaštićena stavka i instrument zaštite bude prekinut prije datuma utvrđenog tačkom 102.L. (a) ili tačkom 102.L. (b), subjekat će prospektivno prestati primjenjivati tačku 102.F. na taj odnos zaštite na dan njegovog prekidanja.
- 102.M. Subjekt će prospektivno prestati primjenjivati tačku 102.G. na odnos zaštite od ranijeg od:
- (a) kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na zaštitu od rizika i tempiranje i iznos novčanih tokova zaštićene stavke ili instrumenta zaštite koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi; i
  - (b) kada se prekine odnos zaštite za koji važi dato izuzeće.
- 102.N. Kod određivanja grupe stavki kao zaštićene stavke, odnosno kombinacije finansijskih instrumenata kao instrumenta zaštite, subjekat će prospektivno prestati primjenjivati tačke od 102.D. do 102.G. na pojedinačne stavke ili finansijske instrumente u skladu s tačkama 102.J., 102.K., 102.L. ili 102.M., kako spada, onda kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na datu zaštitu od rizika i/ili tempiranje i iznos novčanih tokova te stavke ili finansijskog instrumenta koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi.

Datum stupanja na snagu i prelazni period

...

- 108.G. Dokumentom „Reforma referentnih kamatnih stopa“ koji je izdat u septembru/rujnu, 2019. godine i kojim su izvršene izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS-a 39 i MSFI-ja 7, uvedene su tačke od 102.A. do 102.N. Subjekt je dužan primjenjivati te izmjene i dopune na godišnje periode koji počinju 1. januara/siječnja, 2020. godine ili kasnije. Dozvoljena je ranija primjena. Ako subjekat odabere primjenjivati ove izmjene i dopune na raniji period, treba objaviti tu činjenicu. Subjekt će navedene izmjene i dopune primjenjivati retroaktivno na one odnose zaštite koji su postojali na početku obračunskog perioda u kom prvi put primijeni ove izmjene i dopune ili koji su kasnije određeni, te na dobitak ili gubitak koji su bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti a koji su postojali na početku obračunskog perioda u kom subjekat prvi put primijeni ove izmjene i dopune.

Izmjene i dopune MSFI-ja 7 *Finansijski instrumenti: objavljivanja*

Uvode se tačka 24.H. i tačke od 44.D.E. do 44.D.F., te podnaslov prije tačke 24.H. Tekst navedenih tačaka nije podvučen zbog bolje preglednosti.

Računovodstvo zaštite

...

Neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa

- 24.H. Za odnose zaštite na koje subjekat primjeni izuzeća iz tačaka od 6.8.4. do 6.8.12. MSFI-ja 9 ili tačaka od 102.D. do 102.N. MRS-a 39, dužan je objaviti:
- (a) značajne referentne kamatne stope kojima su izloženi odnosi zaštite subjekta;
  - (b) obim izloženosti rizicima kojom subjekat upravlja a na koju direktno utiče reforma referentnih kamatnih stopa;
  - (c) način na koji subjekat upravlja postupkom prelaska na alternativne referentne stope;
  - (d) opis značajnih pretpostavki ili prosudbi koje je donio kod primjene ovih tačaka (primjera radi, pretpostavke ili prosudbe u slučajevima kada neizvjesnost proistekla iz reforme referentnih kamatnih stopa prestane u odnosu na tempiranje i iznos novčanih tokova koji su zasnovani na referentnoj kamatnoj stopi); i
  - (e) nominalni iznos instrumenata zaštite u tim odnosima zaštite.

Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

...

- 44.D.E. Dokumentom „Reforma referentnih kamatnih stopa“ koji je izdat u septembru/rujnu, 2019. godine i kojim su izvršene izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS-a 39 i MSFI-ja 7, uvedene su tačke 24.H. i 44.D.F. Subjekt treba primjenjivati te izmjene i dopune kada primjenjuje izmjene i dopune MSFI-ja 9 i MRS-a 39.
- 44.D.F. U obračunskom periodu u kom subjekat prvi put primijeni odredbe dokumenta „Reforma referentnih kamatnih stopa“ iz septembra/rujna 2019. godine, nije dužan prezentovati kvantitativne podatke koje nalaže tačka 28. (f) MRS-a 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.*